

RAADSVORSTEL

D17.012974

DATUM 5 februari 2018
AGENDAPUNT 3.05.
ONDERWERP Verbetering informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen
PORTEFEUILLEHOUDER R. Posthumus
PROGRAMMA Programma I: Dienstverlening & Bestuur
BELEIDSVELD Algemeen bestuur
ZAAKNUMMER ZK17003858

AANLEIDING De raad heeft in zijn vergadering d.d. 23 maart 2015 de notitie “De Raden aan zet - Regionale Samenwerking in een Westfries Perspectief” vastgesteld. Eén van de aanbevelingen van deze notitie is “Het treffen van maatregelen die leiden tot het bieden van informatie op maat daar waar het de regionale samenwerking betreft.” De presidia van alle gemeenten in Noord-Holland Noord hebben medio 2016 ingestemd met het project informatievoorziening. Dit project heeft als doel om gemeenteraden te ondersteunen bij hun kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol waar het gaat om gemeenschappelijke regelingen. Er is voor een project op NHN-schaal gekozen, omdat alle gemeenten in NHN deelnemen aan drie gemeenschappelijke regelingen op deze schaal: de Veiligheidsregio, de GGD en de RUD. Daarnaast nemen de NHN-gemeenten deel aan een aantal gemeenschappelijke regelingen op een kleiner schaalniveau.

Aanvulling: het college én de westfriesse colleges hebben inmiddels een zienswijze gegeven op het voorliggende raadsvoorstel. De uitwerking daarvan vindt u onder punt 9 van het voorstel.

KADER Gemeentewet en Wet Gemeenschappelijke Regelingen

WIJ STELLEN VOOR de notitie “informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen” vast te stellen, wat betekent dat de raad:

1. gemeenschappelijke regelingen waarvoor een openbaar lichaam is ingesteld verzoekt om vanaf 1 januari 2019 jaarlijks uiterlijk 1 januari een kadernota met financiële en beleidskaders met de onderwerpen als beschreven in bijlage 1 aan te bieden aan de raden, waarvoor de raden uiterlijk 1 maart een zienswijze kunnen afgeven.
2. de notitie “bestuursrapportages” (bijlage 2) vaststelt en als handreiking aanbiedt aan gemeenschappelijke regelingen;
3. de gemeenschappelijke regelingen verzoekt om vanaf 1 maart 2018 uitvoering te geven aan de uitgangspunten voor publicatie van agenda’s en bijbehorende stukken voor vergaderingen van het algemeen bestuur (bijlage 3);
4. de uitgangspunten voor werkbezoeken vaststelt (bijlage 4);
5. het onderzoeksvoorstel voor evaluaties van gemeenschappelijke regelingen vaststelt (bijlage 5);

6. de uitgangspunten voor majeure beleidsprocessen van gemeenschappelijke regelingen vaststelt en als handreiking aanbiedt aan gemeenschappelijke regelingen (bijlage 6);
7. het college verzoekt om bij de eerstvolgende wijziging van een gemeenschappelijke regeling de gemeenschappelijke regeling in overeenstemming te brengen met de notitie “informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen”;
8. de griffier verzoekt om voorstellen te doen over hoe de raad lokaal en/of regionaal de aandacht voor gemeenschappelijke regelingen kan verdelen, rekening houdend met de profielen van de gemeenschappelijke regelingen;
9. *het college vraagt dit besluit uit te werken in een plan van aanpak en het bestuurlijk ontwikkelen van de procedure met betrekking tot de Kadernota van de gemeenschappelijke regeling waarbij de zienswijze van het college van 21 november 2017 en de zienswijze van de westfriese colleges van 22 november 2017 op het raadsvoorstel wordt betrokken.*

BEOOGD RESULTAAT De informatievoorziening aan raden inzake gemeenschappelijke regelingen zodanig organiseren dat de raden:

1. niet alleen (gelijk)tijdig geïnformeerd worden, maar ook tijdig in positie worden gebracht om ten aanzien hiervan besluiten te nemen die passen bij de rol van de raad;
2. effectief worden geïnformeerd, d.w.z. passend bij de rol van de raad.

ONDERBOUWING

1. Volgens de huidige werkwijze, nemen raden eenmaal per jaar¹ een besluit over gemeenschappelijke regelingen, nl. bij de zienswijzeprocedure voor de begroting en jaarrekening (jaarlijks omstreeks juni). Door raden “aan de voorkant” de gelegenheid te geven om zich uit te spreken over de uitgangspunten voor de begroting (naar aanleiding van de financiële en beleidskaders die de gemeenschappelijke regelingen moeten leveren volgens de Wet) verbetert de mogelijkheid voor de raden om materieel invloed uit te oefenen op een gemeenschappelijke regeling.
Sinds 2015 zijn gemeenschappelijke regelingen verplicht om financiële en beleidskaders naar gemeenteraden te sturen. Voorgesteld wordt om het voor raden mogelijk te maken om een zienswijze te geven op deze kaders. Deze zienswijzeprocedure beoogt om de raad niet alleen te *informer*en over de financiële en beleidskaders voor de op te stellen begroting, maar om de raad in positie te brengen om een *besluit te nemen*. Dit sluit aan bij de wens van de raad om meer grip te krijgen op gemeenschappelijke regelingen, waarbij raden sturen aan de voorkant. Dit kan ertoe leiden dat de huidige procedure voor de zienswijze op de begroting vereenvoudigd kan worden: deze kan zich beperken tot het controleren of de kaders op een juiste manier zijn vertaald in de begroting. Aldus

¹ afgezien van evt. beleidstrajecten en in een enkel geval een voortgangsrapportage

wordt bereikt dat de raad tijdig invloed kan hebben op de begroting van een gemeenschappelijke regeling; met de huidige zienswijzeprocedure is deze invloed beperkt.

2. In de notitie worden niet alleen voorstellen gedaan die betrekking hebben op schriftelijke informatievoorziening, procedureafspraken en formele besluitvorming (zienswijzeprocedure kadernota, toegankelijk maken stukken algemeen bestuursvergaderingen). Ook worden andere voorstellen gedaan: voorstellen om de betrokkenheid van de raadsleden bij gemeenschappelijke regelingen te faciliteren (werkbezoeken) en procesvoorstellen die gemeenschappelijke regelingen kunnen helpen om in hun werkprocessen zo goed mogelijk aan te sluiten op de rol van de raad (handreikingen voor bestuursrapportages, uitgangspunten voor majeure beleidsprocessen). Ten slotte worden voorstellen gedaan om gemeenschappelijke regelingen te evalueren op het niveau van samenwerkingsdoelstellingen.

Deze voorstellen, gecombineerd met de verplichting van de colleges om de Gemeenteraden actief te informeren over gemeenschappelijke regelingen, maken het voor gemeenteraden mogelijk dat zij beter inhoudelijk betrokken worden bij het werk van de gemeenschappelijke regelingen.

KANTTEKENINGEN

1. Om raden kwalitatief goede besluiten te kunnen laten nemen over gemeenschappelijke regelingen, is niet alleen vereist dat gemeenteraden tijdig van goede informatie worden voorzien over de GR-en. Dit stelt ook kwantitatieve en kwalitatieve eisen aan de gemeenten. Belangrijk hiervoor is dat de raden en colleges (incl. de rollen die collegeleden spelen in de besturen van gemeenschappelijke regelingen) de informatie die gemeenschappelijke regelingen leveren vertalen en gebruiken op een manier, die past bij de rollen die raden en colleges hebben;
2. Uitgangspunt was om uniforme voorstellen voor alle NHN-gemeenten te ontwikkelen, zodat gemeenschappelijke regelingen uniforme verzoeken vanuit de deelnemende gemeenten krijgen. Gemeenschappelijke regelingen verschillen echter sterk in aard en omvang. Dit kan ertoe leiden dat het pakket aan voorstellen voor sommige gemeenschappelijke regelingen als disproportioneel wordt ervaren. De uniformiteit maakt dat ook de wellicht wat minder (politiek) relevante regelingen bij de raden in beeld zijn op gelijke wijze als de “zware” gemeenschappelijke regelingen. Op lokaal niveau bepalen gemeenteraden hoe actief en intensief zij de aangereikte informatie willen gebruiken om hun kaderstellende en controlerende rol te spelen;
3. Doel van het project was om de raden niet van meer informatie te voorzien, maar van betere informatie. Het project leidt echter niet tot minder informatie: de (omvangrijke) begrotingen en jaarstukken blijven beschikbaar en de AB-stukken worden toegankelijker. Het (verplicht) aanbieden van de financiële en

beleidskaders kan de raad echter helpen met het aanbrengen van focus die past bij de rol van de raad: kaders stellen;

4. De directies onderschrijven de doelstelling om een betere verbinding te maken tussen gemeenschappelijke regelingen en de gemeenteraden. Ook is er overeenstemming over dat dit vereist dat raden van informatie voorzien worden die past bij de rol die de raden hebben. De directies van de gemeenschappelijke regelingen ondersteunen alle voorstellen, met uitzondering van het voorstel inzake de zienswijzeprocedure voor de kadernota. In bijlage 1A worden reacties gegeven op de kanttekeningen die de directies maken. Deze kanttekeningen zijn afgewogen tegen het belang van de raad om effectief te kunnen sturen, zowel in koersbevestigende zin (de kadernota heeft immers als basis de komende jaarschijf uit de meerjarenbegroting) als in bijsturende zin (zodat vanuit het politiek bestuur nieuwe elementen kunnen worden toegevoegd). Gezien het belang voor de raad om zijn kaderstellende rol goed in te kunnen vullen, is het voorstel om een zienswijzeprocedure te laten gelden voor de kadernota gehandhaafd.

AANVULLING I

Op de regionale raadsledenavond van 22 november jl. is het voorstel aan de raadsleden toegelicht door de griffier van Medemblik. Aansluitend heeft uw burgemeester een toelichting vanuit bestuurlijk perspectief gegeven.

Inmiddels is ook de zienswijze van het college van 21 november 2017 en de zienswijze van de westfriese colleges van 22 november 2017 op het raadsvoorstel ontvangen.

Met dit besluit wordt een basis gelegd waarvoor de raden met de notitie De Raden aan Zet de opdracht hebben gegeven. De zienswijzen zijn waardevol voor de verdere uitwerking en vervolgstappen. Daarbij wordt ook aandacht gevraagd voor mogelijke consequenties voor de formatie.

Voorgesteld wordt dan ook het college te vragen dit besluit uit te werken in een plan van aanpak en het bestuurlijk ontwikkelen van de procedure met betrekking tot de Kadernota van de gemeenschappelijke regeling waarbij de zienswijze van het college van 21 november 2017 en de zienswijze van de westfriese colleges van 22 november 2017 op het raadsvoorstel wordt betrokken. Dit is aangegeven onder punt 9 van het voorstel.

AANVULLING II

In het presidium van 4 december 2017 is nog gesproken over het aanvullen van het raadsvoorstel met een financiële paragraaf en een risicoparagraaf.

Vanuit het college wordt ingeschat dat de verbetering van de werkwijze een extra personeelsinzet van ca. een week vraagt.

Voor een risicoparagraaf wordt geen aanleiding gezien.

RAADSVOORSTEL (VERVOLG)

FINANCIËN Er komt een extra zienswijzeprocedure (voor de kadernota). Dit vereist ambtelijke inzet. Echter, omdat het gaat om een accentverschuiving (van een formele zienswijzeprocedure voor begroting en rekening naar een materiële zienswijzeprocedure voor de kadernota) zijn de effecten beperkt.

Uitvoering

Voor de uitvoering van het besluit is nodig dat griffiers in NHN uitvoeringsafspraken met de gemeenschappelijke regelingen maken. De griffiers zullen daarbij regionaal samenwerken.

Datum presidium: 22 januari 2018

Namens het presidium

Bijlagen

Corsanummer D17.

de notitie “informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen” met als bijlagen:

- bijlage 1: Inhoud kadernota & procedure kadernota, begroting en jaarrekening
 - bijlage 1A: Reactienota op kanttekeningen gemeenschappelijke regelingen
 - bijlage 2: Bestuursrapportages
 - bijlage 3: Vergaderingen Algemeen Bestuur
 - bijlage 4: Uitgangspunten werkbezoeken
 - bijlage 5: Onderzoeksvoorstel voor evaluaties gemeenschappelijke regelingen
 - bijlage 6: Uitgangspunten majeure beleidsprocessen gemeenschappelijke regelingen
 - bijlage 7: Verantwoordings- en inlichtingenplicht & wettelijke bepalingen
 - bijlage 8: Overzicht was/wordt
- *Stukken ter inzage bij de griffie:*
- *Beschrijving project Informatievoorziening*
 - *Verlagen van de bijeenkomsten met de directies van gemeenschappelijke regelingen*
 - *Advies ROB ‘wisselwerking’ december 2015*
 - *Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen 2012*
 - *Uitnodiging + impressie bijeenkomst 30 november 2016 inz. bovengemeentelijke samenwerking*